

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ปาริชาติ วงษ์ลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

THE ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATOR
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE KHONKAEN

PARICHAT WONGLA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2022

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : ปาริชาติ วงษ์ลา
ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(พระมหาบุญนา จานวิโร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:
ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

.....
(พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(ดร. เอกชาติ สุขแสน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Thesis Topic : The Academic Leadership of School Administrators under
the Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen
Student's Name : Parichat Wongla
Degree Sought : Master of Education
Program : Educational Administration
Anno Domini : 2022
Advisor : Phrakru Sutheejariyawathana, Asst.Prof.Dr.

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Education (Educational
Administration)

Dean Faculty of Education
(Phramaha Boonna Thanaveero, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee:
Chairman
(Asst.Prof.Dr. Pisan Suwannoi)

Member (Advisor)
(Phrakru Sutheejariyawathana, Asst.Prof.Dr.)

Member
(Phrakru Dhammabhisamai, Asst.Prof.Dr.)

Member
(Phramaha Suphachai Suphakicco, Asst.Prof.Dr.)

Member
(Dr. Akchatree Suksen)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : ปาริชาติ วงษ์ลา
ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ / ภาวะผู้นำทางวิชาการ/ ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

Thesis Topic : The Academic Leadership of School Administrator under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen
Student's Name : Parichat Wongla
Degree Sought : Master of Education
Program : Educational Administration
Anno Domini : 2022
Advisor : Phrakrusutheejarawattana, Asst.Prof.Dr.

The purposes of this research were studied the rating of the academic leadership of school administrators under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen and compare the rating of the academic leadership of school administrators under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen. Classify by sex and administration experience. The target were 179 administrators. The research instrument was questionnaire. Statistics for the analysis were percent, mean, standard deviation, T-test, and One-way analysis of variance.

Results of the research were as follows:

1. the overall of the academic leadership of school administrators under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen were high level. The results showed that the highest level of the academic leadership of school administrators including; Have the vision and realize the mission, Enthusiasm for course development, Pay attention to supervision and follow up on learning management, Develop and increase knowledge of personnel and Enhancing the atmosphere of learning management
2. Administrators who were difference sex and administration experience, the overall of the academic leadership of school administrators under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen, their opinion were difference.

Keywords: Leadership / Academic Leadership / Administrators

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ได้ชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมและสนับสนุนจนงานวิจัยสำเร็จเรียบร้อยลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณา เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย พระครูธรรมภาณีสมัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิฑูล ทาชา ดร.เอกชาติรี สุขเสน อาจารย์ ดร.อัครเดช นีละโยธิน ที่ส่งเสริมและสนับสนุนพร้อมกับ ผลักดันให้ผู้วิจัยได้ทำงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่าง ยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาภูมิ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานทุกท่าน

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระรัตนตรัยและขอน้อมบูชา พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ ของผู้วิจัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และ วางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปาริชาติ วงษ์ลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ความหมายของภาวะผู้นำ.....	7
2.2 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	10
2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น.....	18
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
3.1 กลุ่มเป้าหมาย.....	25
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	26
3.4 ตัวแปรที่ศึกษา.....	27
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	30
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	30
4.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	35
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	41
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	42
5.2 อภิปรายผล.....	43
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	54
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	55
ภาคผนวก ข ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	57
ภาคผนวก ค ผลการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	60
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	62
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผ่าน Google Form.....	67
ภาคผนวก ฉ หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	75
ภาคผนวก ช หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	79
ภาคผนวก ซ หนังสือขออนุญาตลงเก็บข้อมูลของโรงเรียน.....	83
ภาคผนวก ฌ ผลการเก็บข้อมูลแบบสอบถามผ่าน Google Form ของ กลุ่มเป้าหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป.....	85
ภาคผนวก ฎ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป.....	89
ประวัติผู้วิจัย.....	98

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	17
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	30
4.2	ตารางสรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น.....	31
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศ การจัดการเรียนรู้.....	31
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริม ของบุคลากร.....	32
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์ และตระหนักในพันธกิจ.....	33
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการ พัฒนาหลักสูตร.....	34
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศติดตาม การจัดการเรียนรู้.....	35
4.8	เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน.....	36
4.9	เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร สถานศึกษาแตกต่างกัน.....	37
4.10	ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ เป็นรายคู่.....	38
4.11	ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร เป็นรายคู่.....	38

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ เป็นรายคู่.....	39
4.13 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร เป็นรายคู่.....	39
4.14 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการศึกษา เป็นรายคู่.....	40

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการในวิจัย.....	24
5.1	ภาพแผนภูมิสรุปภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น.....	45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคน และคนเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้านทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนในประเทศ จึงเป็นเรื่องที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก แม้การศึกษาจะเป็นกระบวนการพัฒนาที่สำคัญแต่ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้น จึงจะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถตลอดจนคุณลักษณะต่าง ๆ ของคนที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539) กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพมีความพร้อมทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่ดั่งงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนอง ต่อทิศทางการพัฒนาประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกัน ปลุกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, 1-14, 18) หมวดที่ 1 บททั่วไปในมาตรา 6 ได้กล่าวถึงการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข และในมาตรา 7 ได้กล่าวไว้ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลุกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จัก รักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการ ประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสรุปได้ว่าการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม การจัด กระบวนการเรียนรู้และบรรยากาศที่เหมาะสมของแต่ละ

ระดับการศึกษาในเรื่องความรู้ เกี่ยวกับตนเอง ความรู้และทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาและทักษะในการประกอบอาชีพ และในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และเรียนรู้ถึงเทคนิควิธีการที่จะพัฒนาการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ครูผู้สอนก็ต้องมุ่งเน้นพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความเป็นไทยและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542) งานวิชาการที่ถือว่าเป็นงานหลักและสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ที่จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพทางการศึกษาและมาตรฐานโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะคล้ายส่วนที่เป็นร่างกายของคน หรือเด็กเป็นส่วนงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ และเป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียน โดยมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่ใช้กำกับการจัดระบบการทำงานของโรงเรียนและใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนองและสนับสนุนการทำงานของโรงเรียน คือให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนดีที่เป็นคนสมบูรณ์ งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของโรงเรียนครอบคลุมโรงเรียนทั้งระบบ ดังนั้น โรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้าโรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม และเป็นที่ยอมรับส่วนโรงเรียนใดงานวิชาการล้าหลังอ่อนด้อย โรงเรียนนั้นจะไม่เป็นที่นิยมขาดศรัทธาและไม่เป็นที่ยอมรับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ภารกิจด้านผู้เรียนเป็นภารกิจหลักที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญที่สุด และเป็นภารกิจที่จะต้องจัดสรรเวลา บุคคล และทรัพยากรลงไปให้ได้มากที่สุด เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติส่วนงานอื่น ๆ นอกนั้น ถือเป็นสนับสนุนไม่ใช่ภารกิจหลักของสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมุ่งไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (รุ่ง แก้วแดง, 2545)

ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงาน สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญยิ่งถึงความสำเร็จ และความสามารถของ

ผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการแล้ว จะทำให้ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จต่อสถานศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนซึ่งเป็น เป้าหมายหลักสำคัญในการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและดำเนินการให้เกิด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีโรงเรียนทั้งสิ้น 84 โรงเรียน ซึ่งจากผล การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปีการศึกษา 2563) พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ไม่ถึง 50% บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย ได้ 55.42 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ - คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 35.51 คะแนน วิชา คณิตศาสตร์ ได้ 26.46 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ 30.34 คะแนน ผลสอบ O-NET ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 42.43 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ 35.11 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 27.75 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 24.10 คะแนน และวิชา วิทยาศาสตร์ ได้ 31.51 คะแนน ระดับประเทศ โดยผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าคะแนน เฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 54.29 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ - คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 34.38 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 25.46 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ 29.89 คะแนน ผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 44.36 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ 35.95 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 29.94 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 26.04 คะแนน และวิชา วิทยาศาสตร์ ได้ 32.68 คะแนน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วถือว่าต่ำกว่าระดับประเทศบางกลุ่มสาระการ เรียนรู้ จากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพ การศึกษาไทย สมควรได้รับการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเจตนารมณ์ แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาขอนแก่น, 2564)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของความมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอยากทราบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทาง วิชาการเป็นอย่างไร เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้พัฒนา ตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาและที่สำคัญที่สุดคือคุณภาพนักเรียน จึงทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยมุ่งวิจัยภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหาร สถานศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น อยู่ในระดับใด

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันหรือไม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน

1.4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 **ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย** กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 179 คน

1.5.2 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** เนื้อหาในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ซึ่งแบ่งได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ 2) กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร 3) ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ 4) ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร 5) เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

1.5.3 **ขอบเขตตัวแปร** ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.5.3.1 ตัวแปรต้น

1) เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2) ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

2.3 มากกว่า 10 ปี

1.5.3.2 ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งได้ 5 ด้าน ได้แก่

1. มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ
2. กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร
3. ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้
4. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร
5. เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการนำ หรือพฤติกรรมการเป็นผู้นำ ที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม เป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่สามารถจูงใจบุคคลอื่นได้ เป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่ม ชี้้นำให้สมาชิกขององค์การได้รวมพลังเพื่อปฏิบัติงานตามภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.6.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการของผู้บริหารในสถานศึกษา ในการชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าว จูงใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

1.6.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายโดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ ได้อย่างชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถนำคณะครูและบุคลากรสู่การเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาเข้าสู่คุณภาพและเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.6.3.1 ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ

การมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ หมายถึง การกำหนดทิศทาง จุดหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การมองอนาคตขององค์กรว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด การระบุนโยบายเขตการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน การกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานขององค์กรที่ดี การมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ขององค์กร มีความตั้งใจที่จะดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน

1.6.3.2 ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร

การกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สร้างความเข้าใจให้

ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม และนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ทันสมัยกว่าเดิม

1.6.3.3 ด้านใส่ใจนิเทศและติดตามการจัดการเรียนรู้

การใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู กระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์ การช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง จัดทำกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการเรียนของนักเรียน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามหลักสูตร

1.6.3.4 ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร

การส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร หมายถึง การพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา พัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

1.6.3.5 ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

การเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารเรียนให้มีความพร้อม มีการปรับปรุงพัฒนาบริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

1.7.1 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการ และการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

1.7.2 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ตลอดจนผู้ที่สนใจในการกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมบทบาท หน้าที่ในการบริหารงานวิชาการ และการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ความหมายของภาวะผู้นำ
- 2.2 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

การศึกษาความหมายของภาวะผู้นำที่เสนอไว้โดยนักการศึกษาผู้มีความเชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมของผู้นำ พบว่ามีการให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ทองใบ สดขารี (2551) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้อำนาจหรืออิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มยอมปฏิบัติตามความต้องการของตนเองทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จร สุทรายุทธ (2551) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ เกี่ยวข้องกับอำนาจหรืออิทธิพลที่เหนือบุคคลอื่น เช่น ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ และอื่น ๆ อำนาจดังกล่าวจะเกิดจากการยอมรับของสมาชิกเกิดการกระตุ้น ภายในกลุ่ม สามารถเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2553) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การสร้างโอกาสให้พนักงาน และบุคคลอื่น ๆ ได้กระทำประโยชน์อย่างสำคัญ เป็นรายบุคคลหรือเป็นทีมต่อภารกิจขององค์การ

ณัฐพงศ์ บุญยารมณ (2553) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือศิลปะและความสามารถในการจูงใจ ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนให้ทำงานด้วยความเต็มใจ และกระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มและองค์กร

ภารดี อนันต์นาวิ (2553) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม บุคคลนั้นสมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วิเชียร วิทยาอุดม (2553) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เป็นความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการทำงานร่วมกัน หรืออยู่รวมอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมาย ประสบความสำเร็จ

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง (2553) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นกระบวนการของอิทธิพลที่บุคคลหนึ่งพยายามใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในการกล่าวถึงภาวะผู้นำ จะต้องพิจารณาสิ่งต่อไปนี้ ประการ คือ ภาวะผู้นำที่เป็นกระบวนการของการใช้อิทธิพล ภาวะผู้นำอยู่ในระดับความถูกต้องที่ผู้ตามจะปฏิบัติตาม และการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

พิชาภพ พันธุ์แพ (2554) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศาสตร์และศิลปะในการจูงใจคนให้กระทำตามมิตรร่วมระหว่างผู้นำและผู้ตาม โดยที่ผู้ตามเต็มใจและมีความสุขเพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ศศิวิมล สุขहनารักษ์ (2554) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ทั้งทางกาย วาจา จิตใจและอารมณ์ ตลอดถึงการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ในการจูงใจ กำหนดเป้าหมายในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การปกครองบังคับบัญชา การควบคุมดูแล การตัดสินใจ และการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมาย

ไชยา ภาวะบุตร (2555) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการใช้ศิลปะ อิทธิพล อำนาจหน้าที่ และพลังอำนาจที่มีอยู่เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มของบุคคลดำเนินงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

วันเพ็ญ รัตนอนันต์ (2555) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาในการบริหาร หรือการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นในการบริหารหรือการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความต้องการและมีความพึงพอใจมากกว่าที่มีอยู่ โดยจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามองให้ไกลกว่าความสนใจของตนเองไปสู่ประโยชน์ของสถานศึกษา เกิดเป็นความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้บริหารต้องแสดงวิสัยทัศน์และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา ให้มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการปฏิบัติงานตามภารกิจ กล้าเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง สร้างเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและข้อมูลหลักฐาน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล และมีเทคนิคการมอบหมายงานที่ดี

กิตติวรรณ แสนโท (2556) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการเป็นผู้นำทำให้บุคคลอื่นยอมรับและปฏิบัติตาม เป็นการใช้อิทธิพลหรืออำนาจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม และยอมรับนับถือซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะ เปลี่ยนแปลงองค์กร สามารถชักนำกลุ่มให้ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของกลุ่ม

พระครูสุธีจริยวัฒน์ (2561) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำไว้ดังนี้ ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง พฤติกรรมและกระบวนการหรืออิทธิพลของบุคคลที่ทำให้บุคคลอื่น ๆ หรือกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในและนอกองค์การ มีความเต็มใจและกระตือรือร้นร่วมมือกันปฏิบัติงานตามที่ต้องการ โดยมีความสำเร็จกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมาย

Bass (1981) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือกระบวนการต่าง ๆ ที่จำแนกได้ดังนี้

- 1) ภาวะผู้นำเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม
- 2) ภาวะผู้นำเป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่ช่วยสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
- 3) ภาวะผู้นำเป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มตามที่ต้องการ
- 4) ภาวะผู้นำเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งผู้นำใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่ม
- 5) ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมควบคุมสั่งการกิจกรรมของกลุ่ม
- 6) ภาวะผู้นำเป็นศิลปะของการเกลี้ยกล่อม จูงใจ หรือตลใจสมาชิกของกลุ่มให้ความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์
- 7) ภาวะผู้นำเป็นความแตกต่างระหว่างอำนาจของผู้นำกับผู้ตาม
- 8) ภาวะผู้นำเป็นเครื่องมือที่ทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย
- 9) ภาวะผู้นำเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ทั้งระหว่างผู้นำกับผู้ตามและระหว่างผู้ตามด้วยตนเอง
- 10) ภาวะผู้นำเป็นการประสานบทบาทต่าง ๆ ภายในกลุ่มและชักนำเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย
- 11) ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่ผู้นำกำหนดขอบข่าย และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กำหนดช่องทางการสื่อสารเพื่อทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

Bennis and Nrnus (1985) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรอย่างมากเพราะปัจจัยที่ทำให้องค์กรมีชีวิตชีวาสามารถที่จะดำรงอยู่ได้นอกจากนี้ ภาวะผู้นำยังช่วยพัฒนาองค์กรไปในทิศทางใหม่ ๆ ที่องค์กรต้องการมุ่งไปสู่ทิศทางนั้นได้

Yulk (2005) ได้นิยามภาวะผู้นำไว้ว่า เป็นการใช้อิทธิพลหรืออำนาจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม และยอมรับนับถือซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรสามารถชักนำกลุ่มให้ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของกลุ่ม

Peter G. Northouse (2012) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำไว้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำคือ ลักษณะนิสัย (trait) ความสามารถ (ability) ทักษะ (skill) พฤติกรรม (behavior) ความสัมพันธ์ (relationship) และกระบวนการที่มีอิทธิพล (influence process) ที่บุคคลหนึ่งส่งต่อกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Alexandra Twin (2022) ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ดังนี้ ภาวะผู้นำคือความสามารถ ในการกำหนดเป้าหมายและบรรลุเป้าหมายที่ทำหาย ดำเนินการอย่างรวดเร็วและเด็ดขาดเมื่อจำเป็น เหนือกว่าคู่แข่งและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นดำเนินการในระดับสูงสุดที่สามารถทำได้

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการนำ หรือพฤติกรรมการเป็น ผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่ม เป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่สามารถจูงใจบุคคลอื่นได้ เป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือการมีอิทธิพลต่อ กลุ่ม ชี้นำให้สมาชิกขององค์การได้รวมพลังเพื่อปฏิบัติงานตามภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางด้านวิชาการและได้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำทางวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

ถาวร เส็งเอียด (2550) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถ ของ ผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการ บริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน

ประยูร อาคม (2551) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะการ ปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาใน 8 ด้านประกอบด้วย พฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาและการใช้หลักสูตรการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจูงใจ การสนับสนุนการจัดการในชั้นเรียน การสนับสนุนการประเมินผล การเรียนของนักเรียน และบรรยากาศในโรงเรียน

สารัตน์ พวงเงิน และอาคม มหามาตย์ (2551) ได้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการนำการสั่งการ บริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานสถานศึกษาในการปรับปรุงและการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดย แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการโรงเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารตนเอง ทีมงาน และชุมชน

โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรม ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการ กำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้การบริหารหลักสูตรและการสอน การพัฒนา นักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง การใช้ ศิลปะและความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จูงใจและมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ผู้รายงาน หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมโดยใช้กระบวนการ สื่อสารหรือการติดต่อกันและกันกับผู้ร่วมงาน จนสามารถดำเนินการบรรลุความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554) สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารในการนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการ ให้บังเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สมุทรา ชำนาญ (2554) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารจัดการสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิด การพัฒนาในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดความเป็นมืออาชีพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายร่วมกันกับคณะครู กำกับติดตามงาน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการจัดหา วัสดุสื่อและทรัพยากรให้ตรงกับความต้องการของครูและนักเรียน

ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความตั้งใจในการบริหารงานวิชาการในการบริหารเวลาในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน มีความสามารถในการบริหารเวลาในชั้นเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการสร้างขวัญ กำลังใจ และการสร้างวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน

อำนาจ ทองโปร่ง (2555) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ ความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับคุณภาพของภาวะผู้นำเป็นสำคัญ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2557) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานวิชาการ โดยให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Davis and Thomas (1989) ให้ความเห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ บทบาทสำคัญของครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานห้องเรียนของครู

Hoy & Miskel (1991) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำด้านการศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการสอน 2) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและนำหลักสูตรไปปฏิบัติ 4) การประเมินผลและเลือกวัสดุหลักสูตร 5) การประเมินการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรการเรียนการสอน 6) การผลิตสื่อการสอน 7) การนิเทศแบบคลินิก 8) การวางแผนเพื่อความก้าวหน้าบุคลากร

Wildy & Dimmock (1993) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความหมายรวมอยู่ในแวดวงของการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือที่มอบหมายให้ผู้อื่นกระทำ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอันประกอบด้วยภารกิจต่าง ๆ

Hallinger & Heck (1996) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการแยกเป็นสามประเภท คือ การจัดทำพันธกิจของโรงเรียนการบริหารจัดการการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ

McEwans (1998) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง เป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นภาวะที่ผู้นำโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา อาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ความรู้ เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เป็นพลัง

ขับเคลื่อนทางการศึกษาผู้นำเช่นนี้เรียกว่า ผู้นำทางวิชาการ ซึ่งผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียนครูและผู้ปกครองเห็นว่าอะไรสำคัญและมีคุณค่าในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแรงขับเคลื่อนและผู้นำทางวิชาการต้องมีทักษะในการสอน

Regan A. R. Gurung (2014) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ในบทความเรื่อง Academic leadership Properties for the 21st Century สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความมีวิชาการที่ดี (a good academic) มีจริยธรรมในการวิจัย มุ่งเน้นการวิจัยเชิงนวัตกรรม การมีความรู้ใหม่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการของผู้บริหารในสถานศึกษาในการชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าว จูงใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรและการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้ จันทรานี สงวนนาม (2533) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาตัวเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการดังนี้ คือ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมุ่งมั่นและเจตนาอย่างแน่วแน่ที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการด้วยวิญญานของ การแสวงหาการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในโรงเรียน เพราะมีความมุ่งมั่นและเจตนาที่ดีที่แน่วแน่จะ ก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีได้
- 2) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบในงาน ให้ตรงตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล
- 3) ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครู มีการสังเกตการสอนระหว่างเพื่อนครูด้วยกันบ้าง การเปิดโอกาสให้ครูมีการสังเกตการสอนของ เพื่อนครูด้วยกันนี้จะช่วยให้รู้ว่าครูที่ดีควรจะมีบทบาททางวิชาการหรือการสอนอย่างไร และจะช่วย ให้ผู้บริหารได้รับความร่วมมือจากครูด้วยความรู้สึกประทับใจต่อการที่มีผู้มาสังเกตการสอนวิธีนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้เป็นอย่างดี
- 4) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างความคาดหวังให้แก่ครูทุกคนว่าผู้บริหารสามารถ สอนหนังสือได้ มิใช่ถนัดแต่การบริหารเท่านั้น
- 5) ผู้บริหารโรงเรียนควรสังเกตพฤติกรรมการสอน ของครูในห้องเรียน
- 6) ผู้บริหารจะต้องสื่อสารให้ครูเข้าใจว่าเวลาของผู้บริหารนั้นมีค่ายิ่ง การประชุมครูจึงควรมีเท่าที่จำเป็น
- 7) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้เวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือพบปะสังสรรค์กับคณะครู
- 8) ผู้บริหารควรฝึกฝนทักษะการเป็นตัวของตัวเองโดยไม่ยอมอยู่ใต้ อิทธิพลของใคร การพบปะสังสรรค์ไม่ควรทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ
- 9) ผู้บริหาร โรงเรียนควรอ่านหนังสือเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและมโนทัศน์ ทางวิชาการให้ดีขึ้น
- 10) ผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติงานด้านทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการที่จะเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้มีคุณค่าต่อวิชาชีพ เช่น การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การ นิเทศแบบคลินิค การรู้จักบริหารเวลาและการเสริมสร้างทักษะระหว่างบุคคล

วิรุฬหจิต ไบลี (2547) กล่าวว่าไว้ว่าบุคคลสำคัญแห่งการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้อง ริเริ่มบทบาท ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่ง ที่จะเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นตัวจักรแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานวิชาการของบุคลากรและการบริหารวิชาการ อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

วิชณ จุลวรรณ (2547) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ

1) ด้านบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำในการบริหารจัดการเพื่อผลสำเร็จของงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงบทบาทเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3) ด้านความสามารถ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มาสู่สถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการยอมรับและความร่วมมืออย่างมั่นใจของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านบุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างคุณสมบัติของผู้นำทางวิชาการให้มีความเชื่อมั่นตนเองที่จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดศรัทธา ยอมรับและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนประสบผลสำเร็จและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษา

5) ด้านการนิเทศ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำในการเป็นผู้นิเทศ และให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือแก่ครู อาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลัก อันเป็นปัจจัยอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

6) ด้านการวางแผน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยทำให้มองเห็นภาพของสถานศึกษาว่าขณะนี้เราอยู่ ณ จุดใดและต้องการจะพัฒนาไปในทิศทางใด เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนอันจะส่งผลต่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

7) ด้านการอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการจะต้องแสดงบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนทุก ๆ ด้าน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ พัฒนาคุณภาพนักเรียน

8) ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทาง

วิชาการเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สิร์รานี วสุภัทร (2551) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การแสดงบทบาทที่สามารถโน้มน้าวใจ จูงใจ หรือชี้นำบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจ และตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสาน สัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพ ผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

น้ำฝน รักษากลาง (2553) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายโดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงาน ให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบ 5 ด้าน คือ

1) ด้านการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทฐานะผู้นำในการบริหารจัดการเพื่อผลสำเร็จ ของงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำหนด นโยบาย การตัดสินใจ และการสั่งการ

2) ด้านความสามารถ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในยุคปัจจุบันการมีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดของโรงเรียนที่จะสามารถ นำการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มาสู่โรงเรียน อันจะส่งผลต่อการยอมรับและความร่วมมืออย่างมั่นใจ ของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประ สบ ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ การกำหนดนโยบายการตัดสินใจและการสั่งการ

3) ด้านการนิเทศ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการนิเทศเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทฐานะผู้นำ ในการเป็นผู้นิเทศและให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือแก่ครูอาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลัก อันเป็นปัจจัยอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ เป็นผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และเป็นผู้พัฒนาบุคลากร

4) ด้านการวางแผน ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการวางแผนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้มองเห็นภาพของสถานศึกษาว่า ขณะนี้เราอยู่ ณ จุดใดและต้องการจะพัฒนาไปในทิศทางใดเพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ การกำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติงาน การวางแผน และการคาดคะเน

5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศ แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมการกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการขึ้นน้ำหรือโน้มน้าวใจข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

- 1) การอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวิสัยทัศน์
- 2) การนิเทศและติดตามการนำหลักสูตรไปใช้
- 3) การสร้างความมั่นใจในเกณฑ์การประเมินผล
- 4) การใช้เทคโนโลยี และข้อมูลที่หลากหลายในการพัฒนา
- 5) การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
- 6) การสร้างและพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำของบุคลากร
- 7) การเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง

สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทุสมิต (2554) ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีความสามารถควรเข้าไปมีส่วนร่วมเรื่องกระบวนการเรียนการสอน ปรับปรุงการปฏิบัติการหลักทาง ด้านการคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้ประสานงานและควบคุมงานวิชาการ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาผู้เรียนร่วมกับคณะครู แนวคิดเน้นความสำคัญที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ติดตามการดูแลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นภาพลักษณ์ของผู้นำทางวิชาการในอนาคต ต้องมีพื้นฐานค่านิยม ความเชื่อและประสบการณ์ วิสัยทัศน์ มีการวางกลยุทธ์

ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้เสนอภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การเอาใจใส่อย่างมากของผู้นำผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร 5) การพัฒนานักเรียน

สมเกียรติ พลละจิตต์ (2555) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามี 3 องค์ประกอบใหญ่ คือ

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน
- 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

Davis and Thomas (1989) กล่าวว่า องค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการมี 8 ด้าน ได้แก่ 1) การเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง 2) มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน 3) การให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคล หรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ 4) การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ 5) การใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ 6) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้หน้าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย 7) การตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู 8) การสังเกตการสอนของครูและการให้ ข้อมูลย้อนกลับ

Sheppard (1996) ได้สังเคราะห์ผลงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาปรากฏตัวตามที่ต่าง ๆ ของโรงเรียนสนใจในการพัฒนาวิชาชีพและในการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้

Glickman (2007) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีรากฐานมาจากการนิเทศการสอนอันเป็นบทบาทโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ในการปรับปรุง การเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน คำนวณภาระหน้าที่และด้านทักษะที่จำเป็นซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ด้านฐานความรู้ เป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อใช้เป็นฐาน ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ 2) การสอนที่มีประสิทธิภาพ 3) ประชาชนและความเชื่อในการจัดการศึกษา 4) พัฒนาการทางการบริหาร 5) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง

2) ด้านภาระหน้าที่ เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ข้างต้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนิเทศและการประเมินผลการสอน 2) การพัฒนาทีมงาน 3) การพัฒนาหลักสูตร 4) การพัฒนากลุ่ม 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 6) การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 7) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3) ด้านทักษะที่จำเป็น ในการนำความรู้ไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีทักษะ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะการติดต่อสื่อสาร 2) ทักษะด้านบุคคล 3) ทักษะการนิเทศ 4) ทักษะการตัดสินใจร่วมกัน 5) ทักษะการกำหนดเป้าหมาย 6) ทักษะการวัดผลและประเมินผล 7) ทักษะการสังเกต 8) ทักษะการวิจัย

Jazzar and Algozzine (2007) ได้กล่าวถึงมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านวัฒนธรรมของสถานศึกษา หลักสูตรการสอน การเรียนรู้ของผู้เรียน และความก้าวหน้าของวิชาชีพครู 3) ด้านความปลอดภัยทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ 4) ด้านความร่วมมือกับผู้ปกครอง 5) ด้านคุณธรรม ยุติธรรม จริยธรรม 6) ด้านการเมืองการปกครอง และสังคม

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการในโรงเรียน โดยการกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอันเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2.1 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ภาวะผู้นำทางวิชาการ											ความถี่		
	ไชยา ภาวะบุตร (2555)	สมเกียรติ พลະจิตต์ (2555)	สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทสมิต (2554)	น้ำฝน รักษากลาง (2553)	สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553)	สิร์รานี วสุภัทร (2551)	Jazzar and Algozzine (2007)	วิรุฬจิต ไบลี (2547)	Sheppard (1996)	วิษณุ จุลวรรณ (2547)	จันทรานี สงวนนาม (2533)		Glickman (2007)	Davis and Thomas (1989)
1. มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ		√	√		√	√		√	√	√	√	√	√	9
2. กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	√	√	√		√	√		√	√	√	√		√	8
3. ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้	√			√	√			√	√	√		√		7
4. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	√	√		√		√			√	√	√	√		7
5. เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	√			√		√			√	√	√	√		6
6. นำเสนองานให้เห็นได้ชัดเจน							√		√			√		3
8. จัดหาแหล่งการเรียนรู้				√						√		√		3
9. ส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดี	√						√					√		3
10. ส่งเสริมขวัญและกำลังใจครู	√								√			√		3
11. เป็นนักวางแผนพัฒนาสถานศึกษา	√										√			2
12. พัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด			√									√		2
รวม	7	3	3	4	3	4	2	3	5	5	5	3	6	

ผู้วิจัยจึงสรุปภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามการสังเคราะห์เป็นนิยามศัพท์ ตามลำดับดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มีผู้ให้ความหมายไว้ 9 ท่าน คือ สมเกียรติ พลະจิตต์ (2555) สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทสมิต (2554) สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) สิร์รานี วสุภัทร (2551) วิรุฬจิต ไบลี (2547) Sheppard (1996) วิษณุ จุลวรรณ (2547) จันทรานี สงวนนาม (2533) Davis and Thomas (1989) จึงสรุปได้ว่า มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ หมายถึง การกำหนดทิศทาง จุดหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การมองอนาคตขององค์กรว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด การระบุนโยบายเขตการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน การกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานขององค์กรที่ดี การมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ขององค์กร มีความตั้งใจที่จะดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน
2. กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร มีผู้ให้ความหมายไว้ 8 ท่าน คือ ไชยา ภาวะบุตร (2555) สมเกียรติ พลະจิตต์ (2555) สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทสมิต (2554) สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) สิร์รานี วสุภัทร (2551) วิรุฬจิต ไบลี (2547) Sheppard (1996) วิษณุ

จูลวรรณ (2547) จันทรานี สงวนนาม (2533) จึงสรุปได้ว่า กระทู้หรือรันในการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม และนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นทันสมัยกว่าเดิม

3. ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ มีผู้ให้ความหมายไว้ 7 ท่าน คือ ไชยา ภาวะบุตร (2555) น้ำฝน รักษากลาง (2553) สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) วิรุฬหจิต ไบลี (2547) Sheppard (1996) วิษณุ จูลวรรณ (2547) Glickman (2007) จึงสรุปได้ว่า ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู กระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์ การช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง จัดทำกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูในทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการเรียนของนักเรียน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามหลักสูตร

4. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร มีผู้ให้ความหมายไว้ 7 ท่าน คือ ไชยา ภาวะบุตร (2555) สมเกียรติ พลเลิศ (2555) น้ำฝน รักษากลาง (2553) สิริรานี วสุภัทร (2551) วิษณุ จูลวรรณ (2547) จันทรานี สงวนนาม (2533) Glickman (2007) จึงสรุปได้ว่า ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร หมายถึง พัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา พัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

5. เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ มีผู้ให้ความหมายไว้ 6 ท่าน คือ ไชยา ภาวะบุตร (2555) น้ำฝน รักษากลาง (2553) สิริรานี วสุภัทร (2551) Sheppard (1996) จันทรานี สงวนนาม (2533) Davis and Thomas (1989) จึงสรุปได้ว่า เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารเรียนให้มีความพร้อม มีการปรับปรุงพัฒนาบริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่

2.4 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ภาพปัจจุบันของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นองค์กรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้น ตาม

นโยบายปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล โดยแบ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัดครอบคลุมอำเภอ มีการยึดหยุ่นในการจัดตั้ง ยุบเลิก และบริหารจัดการ ซึ่งเน้นการกำกับดูแล ส่งเสริม และประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีการกิจใน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในท้องที่จังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 84 โรงเรียน จัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ตั้งอยู่เลขที่ 473 หมู่ที่ 2 บ้านทุ่ม ถนน มลิวรรณ ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000 โทรศัพท์ 0-4300-9867 โทรสาร 0-4325-5367 Website : <http://www.kksec.go.th>

วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นองค์กรชั้นนำ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (Mission statement)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคน ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ
6. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
7. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และ จัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม
2. ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะ ตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองพลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อม ก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาศักยภาพตาม สมรรถนะวิชาชีพและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

5. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุกกันดารได้รับการศึกษาทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ

6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ และการ รายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา

นโยบาย

นโยบายที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

นโยบายที่ 2 การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นโยบายที่

3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

นโยบายที่ 4 การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพมี มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นโยบายที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

จุดเน้น

จุดเน้นที่ 1 ด้านการประกันคุณภาพ

จุดเน้นที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 3 ด้านโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 4 ด้านทักษะภาษา

จุดเน้นที่ 5 ด้านทักษะเทคโนโลยี ดิจิทัล

จุดเน้นที่ 6 ด้านทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

จุดเน้นที่ 7 ด้านบริหารจัดการ

ค่านิยม

“บริหารดี มีมาตรฐาน ผสานไอที วิถีคุณภาพ”

พื้นที่บริการทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีพื้นที่บริการทางการศึกษา จำนวน 26 อำเภอ พื้นที่ 10,885.991 ตารางกิโลเมตร มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 84 โรงเรียน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเลย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิและจังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีโรงเรียนทั้งสิ้น 84 โรงเรียน ซึ่งจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปีการศึกษา 2563) พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ไม่ถึง 50% บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 55.42 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ - คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 35.51 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 26.46 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ 30.34 คะแนน ผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 42.43 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ 35.11 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 27.75 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 24.10 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ 31.51 คะแนน ระดับประเทศ โดยผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 54.29 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ - คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 34.38 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 25.46 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ 29.89 คะแนน ผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย ได้ 44.36 คะแนน วิชาสังคมศึกษา ได้ 35.95 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ ได้ 29.94 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ ได้ 26.04 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ ได้ 32.68 คะแนน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วถือว่าต่ำกว่าระดับประเทศบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) แสดงให้เห็นว่า คุณภาพการศึกษาไทยสมควรได้รับการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเจตนารมณ์แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนในการพัฒนาประเทศชาติ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นเพื่อส่งผลให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ เป้าประสงค์ คือมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งหวังให้เด็กไทยทุกคน ดี เก่ง มีความสุข เพิ่มทุนทางสังคม ลดปัญหาที่เกิดขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น, 2564)

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ตั้งอยู่เลขที่ 473 หมู่ที่ 2 บ้านทุ่ม ถนนมลิวรรณ ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000 มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมทั้งจังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนทั้งสิ้น 84 โรงเรียน ซึ่งจากผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปีการศึกษา 2563) พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าระดับประเทศบางกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

คำอาน ไชยะสอน (2550) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกการศึกษานครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตนครหลวงเวียงจันทน์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ภาวะผู้นำทางวิชาการจำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร 5) การพัฒนานักเรียน

อมรรัตน์ ไจหาญ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา 4) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

อมรรัตน์ ไจหาญ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา 4) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สุกฤษฎี จันทร์ทรงกรด (2558) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 11 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11) ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้

สุกฤษฎี จันทร์ทรงกรด (2558) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 11 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้าน

การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11) ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้

จนิสตา ประทัง (2558) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน 5) ด้านการพัฒนาความเป็นเลิศทางการเรียน 6) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู 7) ด้านการตัดสินใจร่วมกันและการทำงานเป็นทีม

กันยารัตน์ ศรีเนตร (2559) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มี 11 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน 2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน 4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 11) ด้านการจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้

งานวิจัยต่างประเทศ

Anderson (2000) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครูผู้บริหาร สถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษาโดยมีพฤติกรรม ดังนี้ 1) การกำหนด ภารกิจของโรงเรียนและการสื่อสารการจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแลการนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้านักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัย พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติ คือการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

O'Donnel & White (2005) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนระดับมัธยมและให้ครู 4 คน และผู้บริหาร โรงเรียนของแต่ละโรงเรียนของ Hallinger ในแบบสอบถามมี 50 พฤติกรรม สำหรับโรงเรียนที่มี ประสิทธิภาพ พบว่าครูรับรู้ว่าการบริหารโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ของ โรงเรียนเป็นตัวชี้ให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีฐานะทาง สังคมดี เชื่อว่าได้แสดงพฤติกรรมสัมพันธ์กับพันธกิจของโรงเรียนจะเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ การอ่านสูงกว่า

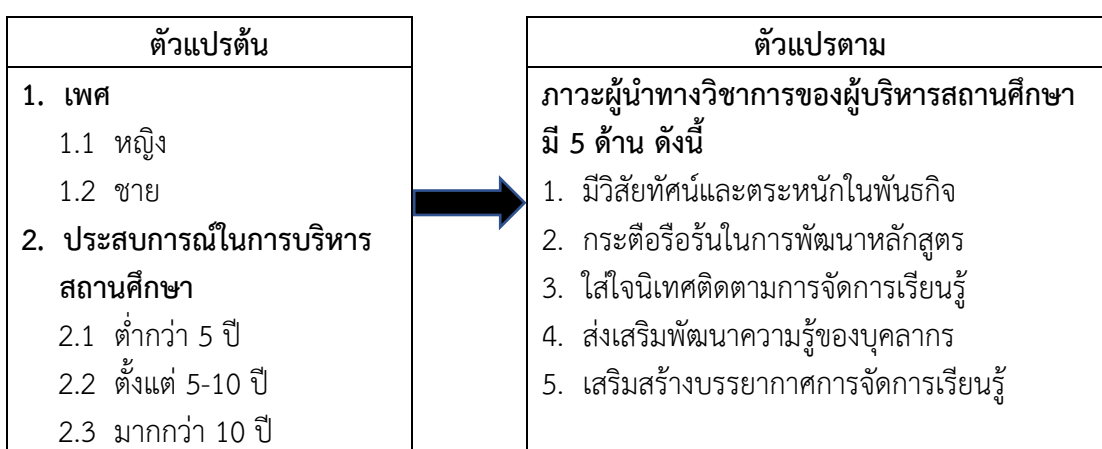
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของ ไชยา ภาวะบุตร (2555) สมเกียรติ พลละจิตต์ (2555) สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทุสมิต (2554) น้ำฝน รักชากลาง (2553) สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) สิริรานี วสุภัทร (2551) Jazzar and Algozzine (2007)

วิรุฬหจิต ไบลี (2547) Sheppard (1996) วิษณุ จุลวรรณ (2547) จันทธานี สงวนนาม (2533) Glickman (2007) Davis and Thomas (1989)

ผู้วิจัยสามารถสรุปภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ
2. ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร
3. ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้
4. ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร
5. ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 ตัวแปรที่ศึกษา
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 179 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีจำนวน 24 ข้อ ได้แก่

1. มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มีจำนวน 6 ข้อ
2. กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร มีจำนวน 5 ข้อ
3. ใส่ใจนิเทศและติดตามการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 4 ข้อ
4. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร มีจำนวน 5 ข้อ
5. เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 4 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2543) ได้กำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการ ดังต่อไปนี้ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) กำหนดองค์ประกอบย่อย ตัวอย่างชี้ นำไปสู่การตั้งคำถามในแต่ละด้านซึ่งแบ่งออกเป็น ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มีจำนวน 6 ข้อ
2. กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร มีจำนวน 5 ข้อ
3. ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 4 ข้อ
4. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร มีจำนวน 5 ข้อ
5. เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 4 ข้อ

รวมทั้งรวม 24 ข้อ ให้ครอบคลุมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

- 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

(1) ดร.สุรเชษฐ รูปต่ำ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)

(2) ดร.คมสันต์ ชุมอภัย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)

(3) ดร.วรรณประภรณ์ จุมพลน้อย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ) ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)

- 5) ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Congruence) พิจารณาความถูกต้องตลอดจนการใช้ภาษาในการตั้งคำถามได้ผลของค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item Objective congruence : IOC)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +1 แนใจว่าสอดคล้อง 0 ไม่แนใจว่าสอดคล้อง -1 แนใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทน ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.6 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น และข้อคำถามใดมีค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.80 - 1.00 ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาจึงสามารถนำข้อคำถามนั้นไปเก็บข้อมูล จากการวิเคราะห์หาค่า IOC จากข้อคำถาม 24 ข้อ มีผล 1.00 พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จึงสามารถนำข้อความถามนั้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้

6) ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

7) นำแบบสอบถามไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) นำไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.931

8) นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้ว และนำผลการทดสอบแบบสอบถาม เพื่อปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

9) นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาไปจัดเตรียมทำเป็นแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form ฉบับสำหรับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

3.4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

3.4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

- 1) ความมีวิสัยทัศน์ตระหนักในพ
- 2) กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร
- 3) ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้
- 4) ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร
- 5) เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายได้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้

3.5.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมายสามารถตอบกลับทางอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยการเข้าผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ฉบับสำหรับกลุ่มเป้าหมายไปยังสถานศึกษา พร้อมกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนแบบออนไลน์ภายใน 2 สัปดาห์ หรือ 14 วัน

3.5.3 หากเลยกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนให้ติดตามทางช่องทางออนไลน์อีก

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามขั้นตอนดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาร้อยละ (Percentage) และหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3.6.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม กำหนดเกณฑ์แปลผลเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ภาวะผู้นำทางวิชาการ
4.51 - 5.00	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มเป้าหมายที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples t-test)

3.6.4 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 2 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) แบบกลุ่มเป้าหมายที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามแบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ประชากรแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน และได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับการตอบวัตถุประสงค์และ สมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วน ตามที่ตั้งไว้ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
- 4.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ ได้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกและมีความเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาได้กำหนด สัญลักษณ์ทางสถิติและตัวอักษรย่อแทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
(\bar{X})	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-test)
SV	แทน	แหล่งความแปรปรวน (Source of Variance)
SS	แทน	ผลรวมตามแปรปรวนของค่าเฉลี่ย (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean square)
df	แทน	องศาความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)

*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
Sig.	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามผู้วิจัยนำข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย (n=179)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	111	62.01
	หญิง	68	37.99
2. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา	ตั้งแต่ 5-10 ปี	140	78.21
	มากกว่า 10 ปี	35	19.56
	ต่ำกว่า 5 ปี	4	2.23

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 62.01 และเพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 37.99

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 78.21 รองลงมาได้แก่ มากกว่า 10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.56 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.23 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.2-4.7

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวม

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวม ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สรุปตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.46	0.50	มาก
2. ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	4.45	0.48	มาก
3. ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ	4.43	0.43	มาก
4. ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	4.40	0.47	มาก
5. ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้	4.40	0.50	มาก
ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.43	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 5 ด้านได้แก่ ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่	4.54	0.71	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	4.51	0.63	มากที่สุด
3. ผู้บริหารมีการปรับปรุง พัฒนา บริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม	4.41	0.72	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนา อาคารเรียนให้มีความพร้อม	4.36	0.75	มาก
ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.46	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 2 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารมีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มี 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีการปรับปรุง พัฒนา บริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนา อาคารเรียนให้มีความพร้อม เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร

ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.51	0.64	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมีการพัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้	4.47	0.70	มาก
3. ผู้บริหารมีการพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.45	0.72	มาก
4. ผู้บริหารพัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้	4.42	0.69	มาก
5. ผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา	4.40	0.72	มาก
ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	4.45	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 1 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียน ผู้บริหารพัฒนา

ครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ และผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ

ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง จุดหมาย ของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	4.68	0.57	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุภายในของเขตที่ชัดเจน	4.42	0.69	มาก
3. ผู้บริหารมีการมองอนาคตของสถานศึกษาว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด	4.42	0.66	มาก
4. ผู้บริหารมีการระบุมองขอบเขตการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบัน	4.40	0.70	มาก
5. ผู้บริหารมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	4.36	0.70	มาก
6. ผู้บริหารมีการกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดี	4.33	0.72	มาก
ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ	4.43	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 1 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง จุดหมาย ของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มี 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุภายในของเขตที่ชัดเจน ผู้บริหารมีการมองอนาคตของสถานศึกษาว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ผู้บริหารมีการระบุมองขอบเขตการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบัน ผู้บริหารมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และผู้บริหารมีการกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดี

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ใช้การวิเคราะห์หา

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร

ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.48	0.65	มาก
2. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา	4.44	0.69	มาก
3. ผู้บริหารมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม	4.37	0.69	มาก
4. ผู้บริหารมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.36	0.68	มาก
5. ผู้บริหารมีนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม	4.36	0.68	มาก
ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	4.40	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 5 ข้อ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้บริหารมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารมีนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม

4.3.6 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศิตตามการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศิตตามการจัดการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้

ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีกระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์	4.42	0.68	มาก
2. ผู้บริหารมีการจัดทำกิจกรรมและให้บริการกับครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	4.40	0.73	มาก
3. ผู้บริหารมีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู	4.39	0.70	มาก
4. ผู้บริหารมีการช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง	4.38	0.74	มาก
ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้	4.40	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามี 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารมีกระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์ ผู้บริหารมีการจัดทำกิจกรรมและให้บริการกับครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารมีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู และผู้บริหารมีการช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง

4.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย จำนวน 2 ข้อ ดังต่อไปนี้

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้สถิติทดสอบทีแบบ Independent t-test ซึ่งใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
มีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ	4.51	0.43	4.31	0.40	3.269*	.002
กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	4.46	0.46	4.31	0.47	1.928	.055
ใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้	4.44	0.55	4.33	0.42	1.452	.148
ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	4.55	0.45	4.30	0.50	3.562*	.000
เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.54	0.48	4.31	0.51	3.055*	.003
ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.50	0.40	4.31	0.34	3.353*	.001

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มเป้าหมายที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples t-test) โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 3.353 และค่า Sig. = .001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มากกว่าเพศหญิง

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้สถิติทดสอบทีแบบ Independent t-test ซึ่งใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ	ระหว่างกลุ่ม	9.165	2	4.583	33.893*	.000
	ภายในกลุ่ม	23.797	176	.135		
	รวม	32.962	178			
ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	8.895	2	4.447	25.865*	.000
	ภายในกลุ่ม	30.263	176	.172		
	รวม	39.158	178			
ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	8.981	2	4.490	21.738*	.000
	ภายในกลุ่ม	36.357	176	.207		
	รวม	45.338	178			
ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	8.284	2	4.142	22.333*	.000
	ภายในกลุ่ม	32.643	176	.185		
	รวม	40.927	178			
ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	9.651	2	.269	24.273*	.000
	ภายในกลุ่ม	34.991	176	.159		
	รวม	44.642	178			
ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	8.955	2	.034	43.936	.000
	ภายในกลุ่ม	17.936	176	.123		
	รวม	26.891	178			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวมพบว่า ค่า Sig = .000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ที่พบว่าประสบการณ์ต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 5 ด้าน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัย จึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Difference Test) ทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4.10 ถึงตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการบริหาร	\bar{X}	ต่ำกว่า	ตั้งแต่	มากกว่า
			5 ปี	5-10 ปี	10 ปี
			4.88	4.34	4.87
ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.88	-	.601*	.059
	ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.34	-	-	.541*
	มากกว่า 10 ปี	4.87	-	-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการบริหาร	\bar{X}	ต่ำกว่า	5-10	มากกว่า
			5 ปี	ปี	10 ปี
			4.95	4.29	4.83
ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร	ต่ำกว่า 5 ปี	4.95	-	.564*	.027
	ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.29	-	-	.537*
	มากกว่า 10 ปี	4.83	-	-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการบริหาร	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
			4.75	4.27	4.82
ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้	ต่ำกว่า 5 ปี	4.75	-	.471*	-.078
	ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.27	-	-	-.550*
	มากกว่า 10 ปี	4.82	-	-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการบริหาร	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
			4.80	4.34	4.86
ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร	ต่ำกว่า 5 ปี	4.80	-	.464*	-.062
	ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.34	-	-	.527*
	มากกว่า 10 ปี	4.86	-	-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี 2) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ประสบการณ์ในการบริหาร	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
			4.69	4.33	4.91
ด้านเสริมสร้างบรรยากาศ	ต่ำกว่า 5 ปี	4.69	-	.353	-
การจัดการเรียนรู้	ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.33	-	-	.580*
	มากกว่า 10 ปี	4.91	-	-	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับประสบการณ์ต่าง ๆ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า 10 ปี มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 5-10 ปี

สรุป ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้ง วัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเพศ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และมีสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้ 1) ผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทาง วิชาการแตกต่างกัน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน มีกรอบแนวคิด การวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) เพศ จำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง 2) ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา จำแนกเป็น ต่ำกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ตัวแปรตามแบ่งได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ 2. ด้านกระตือรือร้นใน การพัฒนาหลักสูตร 3. ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ 4. ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของ บุคลากร 5. ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยโดยแบ่งเป็น ตอน ที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์ในการบริหาร สถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถาม เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ 2. ด้าน กระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร 3. ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ 4. ด้านส่งเสริมพัฒนา ความรู้ของบุคลากร 5. ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ จำนวน 24 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้ คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2543) และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น นำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item Objective congruence : IOC) เพื่อนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า IOC ไปจัดเตรียมทำเป็น แบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ในโปรแกรม Google Form และนำไปทดลองใช้ (Try out) สำหรับ ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ชุด จะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ ของครอนบาค (Cronbach, 1990) เท่ากับ .931 ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ผ่าน Google Form โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าผ่านลิงค์ URL หรือ สแกนผ่าน QR CODE ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 84 โรงเรียน จำนวน 179 คน และได้แบบสอบถาม กลับคืนมา จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมา วิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสอง กลุ่มโดยสถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มเป้าหมายที่เป็นอิสระกัน (Independent Samples t-

test) ตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ตามสมมติฐานข้อที่ 2

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 62.01 รองลงมาเป็น เพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 37.99

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่าอันดับแรก ตั้งแต่ 5-10 ปี ขึ้นไป จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 78.21 รองลงมาคือ มากกว่า 10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.56 และ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.23 ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 5 อันดับ พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับ 1 คือ ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวม พบว่า ค่า $t\text{-test} = 3.353$ และค่า $\text{Sig.} = .001$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มากกว่าเพศหญิง

5.1.5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สามารถนำมาอภิปรายผลโดยจำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อันดับ 1 คือ ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร และด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ซึ่งมีการอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารการบริหารวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรรัตน์ ใจหาญ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อได้พิจารณารายด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีดังนี้

5.2.1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารเรียนให้มีความพร้อม มีการปรับปรุงพัฒนาบริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม และจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ O'Donnel & White (2005) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา พัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณา

การโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้ สอดคล้องกับ กัญยรัตน์ ศรีเนตร (2559) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของ บุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการ กำหนดทิศทาง จุดหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การมองอนาคตขององค์กรว่าจะต้อง เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด การระบุนโยบายการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน การกำหนดภารกิจ หรือกรอบในการดำเนินงานขององค์กรที่ดี การมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ขององค์กร มีความตั้งใจที่จะดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา ด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธ กิจ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม และ นำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ทันสมัยกว่าเดิม สอดคล้องกับ จนิสตา ประทั่ง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2.1.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านใส่ใจในทิศิตตามการจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ที่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู กระบวนการทางวิชาการ ที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์ การช่วยเหลือแนะนำและให้ คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วย ตนเอง จัดทำกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียน การสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการเรียนของนักเรียน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามหลักสูตร สอดคล้องกับ สุขฤทัย จันทรทรงกรด (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด จันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านใส่ใจในทิศิตตามการจัดการ เรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อได้พิจารณารายด้านภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น สามารถเรียงตามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการได้ ตามภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 สรุปภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน ทางด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ โดยเพศชายมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับ คำอาน ไชยะสอน (2550) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกการศึกษานครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดแผนกการศึกษานครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีภาวะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกัน ทางด้านมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร ด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร และด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กัญยรัตน์ ศรีเนตร (2559) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีข้อเสนอแนะ 2 ประการคือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลการศึกษาระดับการแสดงออกภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

5.3.1.1.1 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์ที่เป็นผู้สอนในโรงเรียน ให้พัฒนาความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการด้านใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้ ในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากขาดกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

5.3.1.1.2 ควรมีระบบการตรวจสอบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำทางวิชาการ ในระดับมาก แต่โดยหลักการพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะหากการแสดงออกลดต่ำลงจะได้อาแนวทางป้องกันได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความแตกต่างและครอบคลุม

5.3.2.2 ควรศึกษาวิจัยโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประโยชน์สำหรับนำมาใช้พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

5.3.2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

- กนกอร สมปราษฎ์. (2559). *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*.
ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2564*.
- กิตติมา ปรีดีโลก. (2545). *“Instructional Leadership : บทบาทที่ไม่ควรถูกลืม” การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : เอลโล่การพิมพ์.
- กุลชน ธนาพงศธร. (2540). *หลักการกำหนดนโยบายของรัฐ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทวี พรินท์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2540). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2541). (2553). *ทักษะภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : มัลติอินฟอร์เมชันเทคโนโลยี.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดยูเคชั่น
- ทองใบ สุดซารี. (2551). *ภาวะผู้นำ : กลไกขับเคลื่อนองค์การแห่งการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
อุบลราชธานี : ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุป.
- ธ สุธรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- อึ้ง บั้วศรี. (2531). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : เอราวิณการพิมพ์
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2528). *การนิเทศแบบคลินิค*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตร = Curriculum development*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2537). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พนัส หินนาคินทร์. (2517). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- พนัส หินนาคินทร์. (2542). *ประสบการณ์ในการบริหารประชากร*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- พยอม วงศ์สารศรี. (2540). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต,
- พระครูสุธีจริยวัฒน์. (2561). *พื้นฐานทางการบริหารการศึกษา*. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.

- พิชาภพ พันธุ์แพ. (2554). *ผู้นำกับการเปลี่ยนแปลง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา. (2557). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม*. : กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพโรจน์ สิตปรีชา. (2540). *การบริหารงานบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 22. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี : มนตรี.
- มงคล อินทนา. (2538). *หลักการนิเทศภายใน*. กรุงเทพมหานคร : มปป.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). *“ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา” ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ และคณะ. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ : Strategic Management*. กรุงเทพฯ : หจก ถึงทรัพย์การพิมพ์.
- วิชัย คิสสระ. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน : มิติใหม่*, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
- วิเชียร วิทยาอุดม. (2553). *ภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและนวัตกรรมการพัฒนาร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์สุทธิ.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวชิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่*. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- สมคิด จาตุศรีพิทักษ์. (2541). *บริษัทประเทศไทยว่าด้วยแนวคิดและกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2541). *กลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน
- สมุท ขำนาถ. (2554). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง : พี.เอ.การพิมพ์.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ กันหลง. (2553). *ภาวะผู้นำให้บริการในองค์กร : แนวคิดหลักการทฤษฎีและงานวิจัย*. ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2555). *การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร*. กรุงเทพฯ : บริษัท จี.พี.ไซเบอร์พรินท์ จำกัด.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวัน. (2540). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คู่แข่ง

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2529). *การนิเทศภายใน*, เอกสารศึกษานิเทศก์ ที่ 7/2529. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2535). *การใช้เวลาของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ.
- สิทธิชัย เทวธีระรัตน์. (2540). *วิสัยทัศน์ของการโฆษณาระหว่างประเทศในตลาดโลก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกหญ้า
- สุกานดา ตปนียางกูร. (2539). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น,
- สุดใจ วันอุดมเดชาชัย. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : สามลดา
- สุเทพ เชาวลิขิต. (2541). *วิสัยทัศน์กับนักบริหารทันสมัย*. วารสารสุขศึกษา.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย*. เชียงใหม่ โรงพิมพ์
- อำนวยการ ทองโปรง. (2555). *ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์ และสตูดิโอ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : เอส ดี เพรส.

2. วิทยานิพนธ์

- กิตติวรรณ แสนโท. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กันยารัตน์ ศรีเนตร. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จนิสดา ประทัง. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2533). คุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียน และความพึงพอใจในงานที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา. *ปริญญาวิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555). *ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา*. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

- ณัฐพงศ์ บุญยารมณ. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ทองสุข วันแสน. (2537). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยม เขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นิกร เพ็ญเวียง. (2537). การใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตำบลริมปิง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยูร อาคม. (2548). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอสังขมสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย เขต 1. การศึกษาอิสระ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ปรีฉัตร เล็กตวง. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัฒนา อำทำว. (2548). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอหนองเรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5. การศึกษาอิสระ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วันเผด็จ มีชัย. (2554). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันเพ็ญ รัตนอนันต์. (2555). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรุฬห์จิต ไบลี. (2547). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1-2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิษณุ จุลวรรณ. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมเกียรติ พละจิตต์. (2555). *ภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนดีเด่น : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก*. คุชฎินิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทุสมิต. (2554). *บทสรุปและประเด็นสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำในอนาคตภาวะผู้นำผู้บริหาร*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2547). *การพัฒนาตัวแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 2544*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สิร์รานี วสุภัทร. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุฤทัย จันทร์ทรงกรด (2558) *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ ลีตระกูล. (2532). *การพัฒนาหลักสูตรสำหรับลูกกรรมกรก่อสร้างวัยก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุเทพ อ่วมเจริญ (2556). *การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. (2546). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 3 : กรณีศึกษา การศึกษาอิสระ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- อมรรัตน์ ใจหาญ. (2556) *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

3. ภาษาอังกฤษ

- Anderson, Lorin W. and Aretha B. Pigford. (1987). *Removing Administrative Impediments to Instructional Improvement Efforts*. Theory in to Practice, 67-70.
- Bass. B. M. (1981). *Stogdill's Hand Booh of Leadership : A Survey of Theory and Research*. New York : The Free Press.
- Bennett, K.S. (1996). *An investigation of school district support in the development of critical skills in new principal s*. Doctoral Dissertation, University of the Pacific.
- Bennis ond Nrnus. (1985). *The concept of organizational health inchanging organizational*. Edited by Warren G. Bennis. New York : McGraw-Hill
- Carter, C. J. & Klotz} J. (1990). *What principle must know before assuming the of Instruction leader*. BASSP Bulletin.
- Chell Jan. *Introducing Principals to the Role of Instructional Leadership*. [Serial online] 1995 [cited 2004 Nov 1] Available form : URL : <http://www.ssta.sk.ca/research/leadership/95 - 14. htm>.
- Cooper, R. K. (1989). *Executive EQ Intelligence in Leadership and Organization*. New York : Grossest & Putna.
- Davis, Gary A., and Thomas, Margaret A. *Effective Schools and Effective Teachers*. Boston : Allyn and Bacon, 1989
- Glickman. (2007). *Supervision of Instruction : A developmental Approach*. (5th ed). Boston : Allyn and Bacon.
- Gunningham, W.G., & Cordeiro, D.A. (2000). *Educational administration ; A problembased approach*. Boston ; Allyn and Bacon.
- Hallinger, P. & Murphy, J. (1985). *Assessing the Instructional Management Behavior of Principals*. Chicago: The University of Chicago.
- Heck, Ronald H. and others. *Instructional Leadership School Achievement : Validation of a Causal Model*. *Educational Administration Quarterly*. (1990)
- Hedgpeth, P.S. (2000). *Professional development practices for developing principal instructional leadership*. Ed.D. Dissertation, Faculty of the Graduate School, University of Missouri, Columbia.
- Jazzar, M. and Algozzine, B. (2007). *Keys to Successful 21st Century Educational Leadership*. Toronto : Pearson. Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Joseph V. Quigley. (1995). *VISION*. McGraw-Hill Inc.

- Kaiser, S. M. (2000). *Mapping the Learning Organization : Exploring a Model of Organizational Learning. Ph.D. Dissertation*, Louisiana State University, U.S.A.
- Knezevich, Stephen J. (1984). *Administration of Public Education*. 4 ed.,New York : Harper and Row.
- Krung S.E. (1992). Instructional leadership : A constructive. *Educational Administration*. August ; 81 (587) : 69-82.
make a difference. Alexandria, VA: Association for Supervision and curriculum development (ASCD).
- McEwan. (1998). *Seven Steps to Effect Instructional Leadership*. California : Corwin Press.
- Murphy,J. (1999). *Educational administration : A decade of reform*. Thousand Oaks, CA : Sage.
- Peter G. Northouse. (2012). *Introduction to Leadership concepts and Practice*. United State of America: SAGE Publications, Inc.
- Sayfarth, J.T. (1999). *The principal : new leadership for new challenges*. New Sheppard, B. (1996). "Exploring the Transformational Nature of International Leadership." *Alberta Journal of Educational Research*, 42 (4), 325 - 344.
- Smith, W.F.,& Andrews, R.L. (1989). *Instructional Leadership-How principals*
- Stogdill, R.M. (1974). *Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research*. New York : Free Press.
- Trusty, Fransis M. (1986). *Administrator/Supervisor Career Ladder Orientation Manual*. Nashville, Tennessee: Tennessee Department of Education.
- Ubben, Gerald C. and Hughes, Larry W. *The Principal : Creative Leadership for Effective Schools*. Boston : Allyn and Bacon, 1987.
- Ubben, Gerald C. and Hughes, Larry W. *The Principal : Creative Leadership for Effective Schools*. Boston : Allyn and Bacon, 2002.
- Wildy, H.,& Dimmock, C. (1993). *Instructional leadership in primary and secondary school*. *Journal of Educational Administration*, 31(21) : 43-61.
- Yamada, Aaron T. (2000). *Elementary school principals' perceptions of responsibilities and competencies for instructional leadership*. Ed.D Dissertation, Faculty of the Graduate school, University of the Pacific Stockton, California.
- Yukl, G. (2005). *Leadership in Organization. (5th ed.)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

.....

- 1) ดร.สุรเชษฐ รูปต่ำ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม
ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
(ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)
- 2) ดร.คมสันต์ ชุมอภัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)
- 3) ดร.วรรณประกรณ์ จุมพลน้อย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2
(สมาน สุเมโธ)
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)

ภาคผนวก ข
ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการพิจารณาแบบประเมินค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

รายการข้อความความคิดเห็น	ประมาณค่าความ คิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3		
ด้านการมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ					
1. ท่านมีการกำหนดทิศทาง จุดหมาย ของสถานศึกษาได้อย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ท่านมีการมองอนาคตของสถานศึกษาว่าจะต้องเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางใด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ท่านมีการระบุขอบเขตการดำเนินงานของสถานศึกษาใน ปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ท่านมีการกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของ สถานศึกษาที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ท่านมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. ท่านมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุ ภายในขอบเขตที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร					
7. ท่านมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการ ปฏิรูปการเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8. ท่านมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9. ท่านมีสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตร สถานศึกษา ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการ ปฏิรูปการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10. ท่านมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้น กว่าเดิม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11. ท่านนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนา ให้ดีขึ้นกว่าเดิม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการใส่ใจในทิศิตตามการจัดการเรียนรู้					
12. ท่านมีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการ เรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13. ท่านมีกระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษابรรลุ ตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14. ท่านมีการช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาหารือ เพื่อ ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรม การสอนได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

15. ท่านมีการจัดทำกิจกรรมและให้บริการกับครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร					
16. ท่านมีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17. ท่านมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18. ท่านมีการพัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19. ท่านมีการพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20. ท่านมีการพัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
21. ท่านมีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22. ท่านมีส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนา อาคารเรียนให้มีความพร้อม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23. ท่านมีการปรับปรุง พัฒนา บริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24. ท่านมีการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผลการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.931	.932	24

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามงานวิจัย
เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มี เพศ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริม บทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการ และการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยนำไปวิเคราะห์และประมวลผลแล้วนำเสนอในภาพรวม เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

แบบสอบถามงานวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. ประสบการณ์ในการบริหาร
 - () ต่ำกว่า 5 ปี
 - () ตั้งแต่ 5-10 ปี
 - () มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

5	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีวิสัยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ						
1	ท่านมีการกำหนดทิศทาง จุดหมาย ของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน					
2	ท่านมีการมองอนาคตของสถานศึกษาว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด					
3	ท่านมีการระบุขอบเขตการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบัน					
4	ท่านมีการกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดี					
5	ท่านมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา					
6	ท่านมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน					
ด้านการกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร						
7	ท่านมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
8	ท่านมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
9	ท่านมีการสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา					
10	ท่านมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม					
11	ท่านนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม					
ด้านการใส่ใจในทิศติดตามการจัดการเรียนรู้						
12	ท่านมีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู					
13	ท่านมีกระบวนการทางวิชาการที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและเป้าหมายอันพึงประสงค์					
14	ท่านมีการช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง					
15	ท่านมีการจัดทำกิจกรรมและให้บริการกับครูทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู					
ด้านการส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร						
16	ท่านมีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17	ท่านมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา					
18	ท่านมีการพัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
19	ท่านมีการพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
20	ท่านมีการพัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้					
ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้						
21	ท่านมีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
22	ท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนา อาคารเรียนให้มีความพร้อม					
23	ท่านมีการปรับปรุง พัฒนา บริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม					
24	ท่านมีการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่					

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผ่าน Google Form

แบบสอบถามงานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มี เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการ และการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

 parichat.wv@gmail.com (ยังไม่แชร์) สลับบัญชี

*จำเป็น

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

หญิง

ชาย

1. ประสบการณ์ในการบริหาร *

ต่ำกว่า 5 ปี

ตั้งแต่ 5-10 ปี

มากกว่า 10 ปี

แบบสอบถามงานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

 parichat.wv@gmail.com (ยังไม่แนชร์) สลับบัญชี

*จำเป็น

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา *

	5	4	3	2	1
1. ท่านมีการกำหนดทิศทางจุดหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
2. ท่านมีการมองอนาคตของสถานศึกษาว่าจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด	☐	☐	☐	☐	☐
3. ท่านมีการระบุขอบเขตการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบัน	☐	☐	☐	☐	☐
4. ท่านมีการกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดี	☐	☐	☐	☐	☐
5. ท่านมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
6. ท่านมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ *

	5	4	3	2	1
7. ท่านมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติการเรียนรู้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
8. ท่านมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	☐	☐	☐	☐	☐
9. ท่านสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการปฏิบัติการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
10. ท่านมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม	☐	☐	☐	☐	☐
11. ท่านนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม	☐	☐	☐	☐	☐

3. ด้านการนิเทศติดตามการจัดการศึกษา *

	5	4	3	2	1
12. ท่านมี กระบวนการที่จะ ทำให้เกิดการ ปรับปรุง กระบวนการ เรียนการสอน ของครู	☐	☐	☐	☐	☐
13. ท่านมี กระบวนการทาง วิชาการที่จะ ทำให้การศึกษา บรรลุตาม ปรัชญาและเป้า หมายอันพึง ประสงค์	☐	☐	☐	☐	☐
14. ท่านมีการ ช่วยเหลือ แนะนำ นำ และให้คำ ปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครู สามารถพัฒนา ความรู้ความ สามารถและ พฤติกรรมการ สอนได้ด้วย ตนเอง	☐	☐	☐	☐	☐
15. ท่านมีการ จัดทำกิจกรรม และให้บริการกับ ครูทั้งทางตรง และทางอ้อมที่ จะปรับปรุงการ เรียนการสอน ของครู	☐	☐	☐	☐	☐

4. ด้านการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากร *

	5	4	3	2	1
16. ท่านมีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	☐	☐	☐	☐	☐
17. ท่านมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
18. ท่านมีการพัฒนารูปแบบและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐
19. ท่านมีการพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	☐	☐	☐	☐	☐
20. ท่านพัฒนาครูทุกคนให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้	☐	☐	☐	☐	☐

5. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้*

	5	4	3	2	1
21. ท่านมีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐	☐
22. ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารเรียนให้มีความพร้อม	☐	☐	☐	☐	☐
23. ท่านมีการปรับปรุงพัฒนาบริเวณสถานที่ของโรงเรียนให้มีความสะอาดร่มรื่น สวยงาม	☐	☐	☐	☐	☐
24. ท่านจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่	☐	☐	☐	☐	☐

ภาคผนวก ฉ
หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๘/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว ๐๗๓๗

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. สุรเชษฐ รูปด้า

ด้วย นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๘ นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (The Academic Leadership
of School Administrators Under the Secondary Educational Service Khon Kaen Primary
Educational Area Office 3)” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหา
ของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น
อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว ๐๗๓๗

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. คมสันต์ ชุมอภัย

ด้วย นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๘ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (The Academic Leadership of School Administrators Under the Secondary Educational Service Khon Kaen Primary Educational Area Office 3)” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว ๐๗๓๗

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. วรณประกรณ์ จุมพลน้อย

ด้วย นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๘ นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (The Academic Leadership
of School Administrators Under the Secondary Educational Service Khon Kaen Primary
Educational Area Office 3)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหา
ของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น
อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจิริวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ข
หนังสือตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีหนังสือ บัณฑิตวิทยาลัย ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๓๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาให้แก่ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ ของ นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา ซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (The Academic Leadership Of School Administrators Under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen) นั้น

ข้าพเจ้า นายสุรเชษฐ รูปต่ำ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม ได้รับหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญแล้วและมีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ลงชื่อ.....

(นายสุรเชษฐ รูปต่ำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ.....

(นายสุรเชษฐ รูปต่ำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีหนังสือ บัณฑิตวิทยาลัย ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๓๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาให้แก่นักศึกษาศรีญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ ของ นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา ซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (The Academic Leadership Of School Administrators Under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen) นั้น

ข้าพเจ้า นายคมสันต์ ชุมอภัย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ได้รับหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญแล้วและมีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ลงชื่อ.....

(นายคมสันต์ ชุมอภัย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ.....

(นายคมสันต์ ชุมอภัย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้มีหนังสือ บัณฑิตวิทยาลัย ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๗๓๗ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาให้แก่ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๘/๒๕๖๓ ของ นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา ซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (The Academic Leadership Of School Administrators Under The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen) นั้น

ข้าพเจ้า นายวรรณประกรณ์ จุมพลน้อย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ๒ (สมาน สุเมโธ) ได้รับหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญแล้วและมีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ลงชื่อ.....

(นายวรรณประกรณ์ จุมพลน้อย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ๒ (สมาน สุเมโธ)

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ.....

(นายวรรณประกรณ์ จุมพลน้อย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน ๒ (สมาน สุเมโธ)

ภาคผนวก ซ
หนังสือขออนุญาตลงเก็บข้อมูลของโรงเรียน

ที่ อว ๗๙๑๔/๐๘๙๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๓๗ หมู่ ๑๒ บ้านโนนชัย ถนนราษฎร์คณิง
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
๔๐๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

เนื่องด้วย นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๐๘ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร. เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตใช้หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นลำดับต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ติดต่อประสานงาน : นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา ๐๘๒-๓๓๘๘๘๑๑๐

ภาคผนวก ฉ
ผลการเก็บข้อมูลแบบสอบถามผ่าน Google Form ของกลุ่มเป้าหมาย
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป

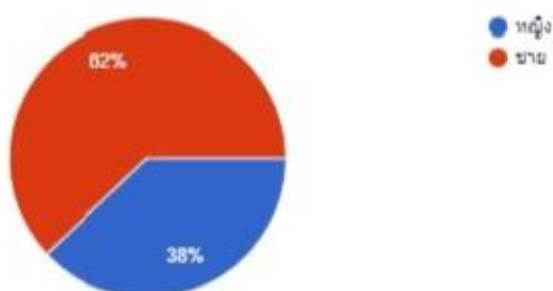
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

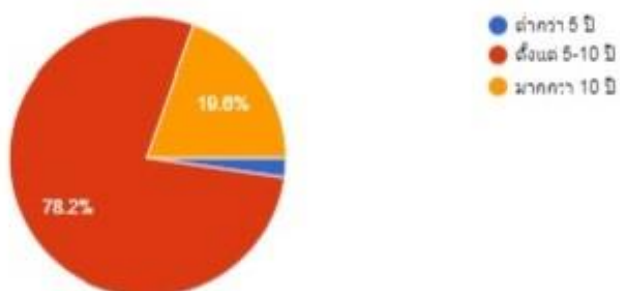
คำตอบ 179 ข้อ

1. ประสบการณ์ในการบริหาร

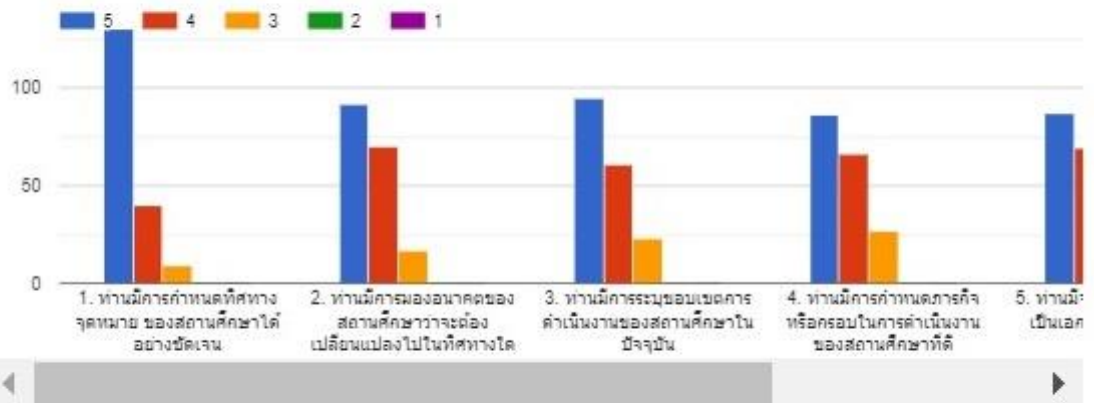
คำตอบ 179 ข้อ

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

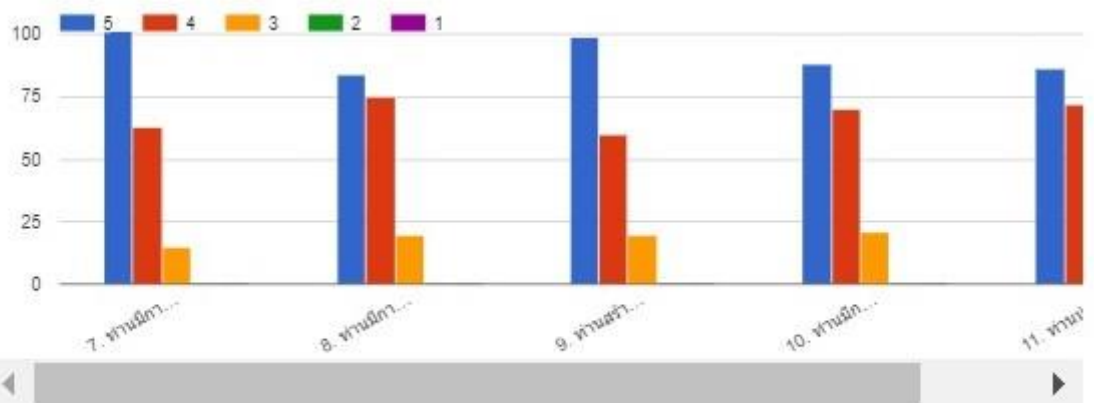
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา

 [คัดลอก](#)

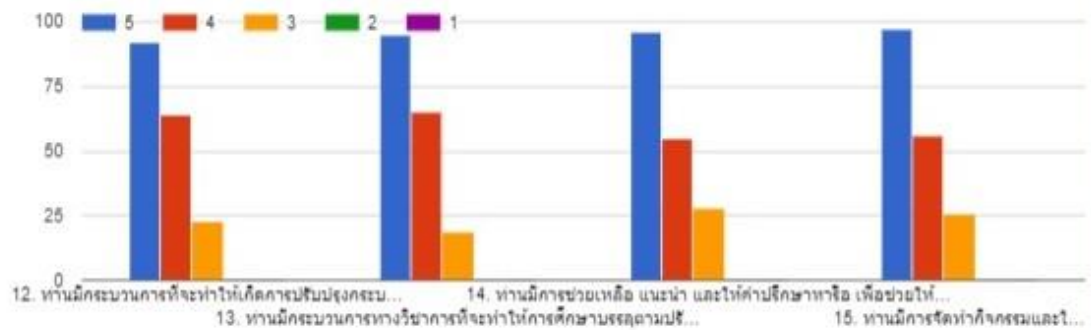
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้

 [คัดลอก](#)

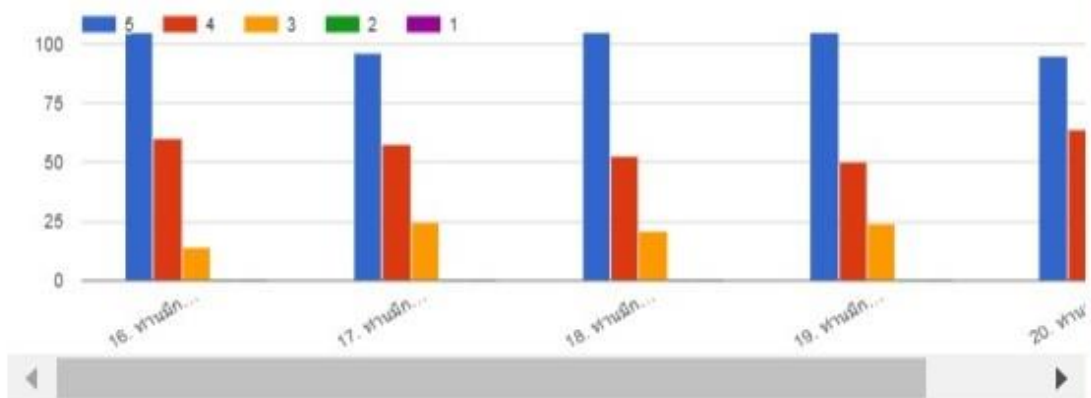
3. ด้านการนิเทศติดตามการจัดการศึกษา

 [คัดลอก](#)

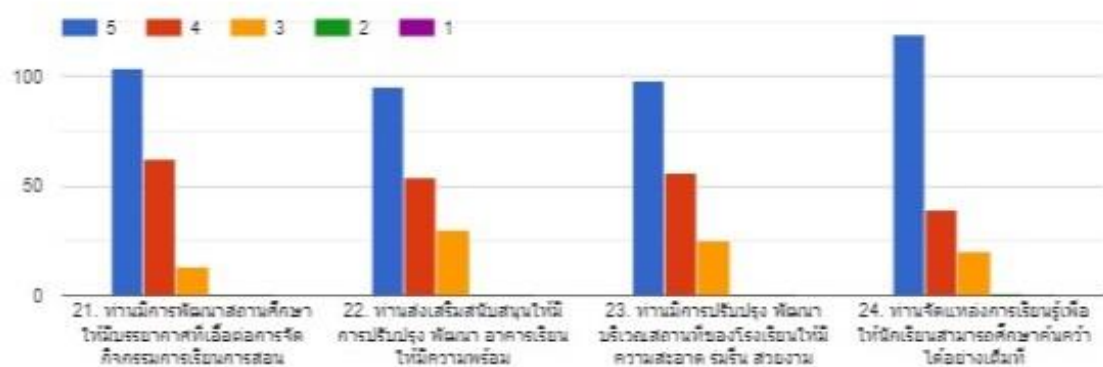
4. ด้านการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากร

 [คัดลอก](#)

5. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

 [คัดลอก](#)

ภาคผนวก ฎ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวม

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
Sum A	179	3.33	5.00	793.83	4.4348	.43032
Sum B	179	3.20	5.00	788.20	4.4034	.46903
Sum C	179	3.00	5.00	787.00	4.3966	.50469
Sum D	179	3.00	5.00	796.40	4.4492	.47951
Sum E	179	3.00	5.00	797.50	4.4553	.50080
Sum All	179	3.56	5.00	792.59	4.4279	.38868
Valid N (listwise)	179					

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน

2.1 ด้านเสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ท่านมีการพัฒนาสถานศึกษาให้มี บรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	179	3.00	5.00	807.00	4.5084	.63040
ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ ปรับปรุง พัฒนา อาคารเรียนให้มี ความพร้อม	179	3.00	5.00	781.00	4.3631	.75475
ท่านมีการปรับปรุง พัฒนา บริเวณ สถานที่ของโรงเรียนให้มีความ สะอาด ร่มรื่น สวยงาม	179	3.00	5.00	789.00	4.4078	.72371
ท่านจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ อย่างเต็มที่	179	2.00	5.00	813.00	4.5419	.71279
Valid N (listwise)	179					

2.2 ด้านส่งเสริมพัฒนาความรู้ของบุคลากร

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ท่านมีการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้เหมาะสมกับ การปฏิรูปการ	179	3.00	5.00	802.00	4.4804	.64773

ท่านมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม	179	3.00	5.00	780.00	4.3575	.67507
ท่านสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรสถานศึกษา	179	3.00	5.00	795.00	4.4413	.68751
ท่านมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม	179	3.00	5.00	783.00	4.3743	.68664
ท่านนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม	179	3.00	5.00	781.00	4.3631	.68449
Valid N (listwise)	179					

2.3 ด้านมิวสิยทัศน์และตระหนักในพันธกิจ

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ท่านมีการกำหนดทิศทาง จุดหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน	179	3.00	5.00	837.00	4.6760	.56691
ท่านมีการมองอนาคตของสถานศึกษาว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด	179	3.00	5.00	791.00	4.4190	.66016
ท่านมีการระบุขอบเขตการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบัน	179	3.00	5.00	788.00	4.4022	.70726
ท่านมีการกำหนดภารกิจหรือกรอบในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ดี	179	3.00	5.00	775.00	4.3296	.72497
ท่านมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	179	3.00	5.00	780.00	4.3575	.69959
ท่านมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุภายในขอบเขตที่ชัดเจน	179	3.00	5.00	792.00	4.4246	.68586
Valid N (listwise)	179					

2.4 ด้านกระตือรือร้นในการพัฒนาหลักสูตร

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ท่านมีการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้เหมาะสมกับการ ปฏิรูปการ	179	3.00	5.00	802.00	4.4804	.64773
ท่านมีการทบทวนและปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม	179	3.00	5.00	780.00	4.3575	.67507
ท่านสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอน ให้สามารถนำหลักสูตร สถานศึกษา	179	3.00	5.00	795.00	4.4413	.68751
ท่านมีการปรับปรุงหรือ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดี ขึ้นกว่าเดิม	179	3.00	5.00	783.00	4.3743	.68664
ท่านนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อ จะได้นำมาปรับปรุงพัฒนาให้ดี ขึ้นกว่าเดิม	179	3.00	5.00	781.00	4.3631	.68449
Valid N (listwise)	179					

2.5 ด้านใส่ใจในทิศิตตามการจัดการเรียนรู้

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Sum	Mean	Std. Deviation
ท่านมีกระบวนการที่จะทำให้เกิดการ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของ ครู	179	3.00	5.00	785.00	4.3855	.70473
ท่านมีกระบวนการทางวิชาการที่จะทำ ให้การศึกษาบรรลุตามปรัชญาและ เป้าหมายอันพึงประสงค์	179	3.00	5.00	792.00	4.4246	.67762
ท่านมีการช่วยเหลือ แนะนำ และให้ คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครู	179	3.00	5.00	784.00	4.3799	.74263
ท่านมีการจัดทำกิจกรรมและให้บริการ กับครูทั้งทางตรงและทางอ้อม	179	3.00	5.00	787.00	4.3966	.72993
Valid N (listwise)	179					

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน

Group Statistics					
	เพศ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Sum A	ชาย	111	4.5135	.43178	.04098
	หญิง	68	4.3064	.39860	.04834
Sum B	ชาย	111	4.4559	.46017	.04368
	หญิง	68	4.3176	.47409	.05749
Sum C	ชาย	111	4.4369	.54613	.05184
	หญิง	68	4.3309	.42418	.05144
Sum D	ชาย	111	4.5459	.44717	.04244
	หญิง	68	4.2912	.49164	.05962
Sum E	ชาย	111	4.5428	.47658	.04524
	หญิง	68	4.3125	.50993	.06184
Sum_All	ชาย	111	4.4990	.40299	.03825
	หญิง	68	4.3117	.33564	.04070

		Independent Samples Test								
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Sum A	Equal variances assumed	.942	.333	3.206	177	.002	.20714	.06461	.07964	.33464
	Equal variances not assumed			3.269	150.559	.001	.20714	.06337	.08193	.33235
Sum B	Equal variances assumed	.012	.913	1.928	177	.055	.13821	.07168	- .00326	.27967
	Equal variances not assumed			1.914	138.550	.058	.13821	.07220	- .00455	.28097
Sum C	Equal variances assumed	5.329	.022	1.368	177	.173	.10605	.07753	- .04695	.25906
	Equal variances not assumed			1.452	167.169	.148	.10605	.07303	- .03812	.25023
Sum D	Equal variances assumed	.006	.940	3.562	177	.000	.25477	.07153	.11360	.39594
	Equal variances not assumed			3.481	131.541	.001	.25477	.07318	.11000	.39954
Sum E	Equal variances assumed	.914	.340	3.055	177	.003	.23029	.07538	.08154	.37905
	Equal variances not assumed			3.006	134.441	.003	.23029	.07662	.07876	.38182
Sum All	Equal variances assumed	11.543	.001	3.210	177	.002	.18729	.05835	.07214	.30245
	Equal variances not assumed			3.353	161.077	.001	.18729	.05585	.07699	.29760

4. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาขอนแก่น ที่มีประสบการณ์การบริหารแตกต่างกัน

Report

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		Sum A	Sum B	Sum c	Sum D	Sum E	Sum All
ต่ำกว่า 5 ปี	Mean	4.8750	4.9500	4.7500	4.8000	4.6875	6.0156
	N	4	4	4	4	4	4
	Std. Deviation	.25000	.10000	.28868	.23094	.47324	.23864
ตั้งแต่ 5-10 ปี	Mean	4.3429	4.2914	4.2679	4.3357	4.3339	5.3929
	N	140	140	140	140	140	140

	Std. Deviation	.43077	.41923	.44059	.47089	.49057	.42724
	Mean	4.8643	4.8343	4.8238	4.8629	4.9143	6.0749
มากกว่า 10 ปี	N	35	35	35	35	35	35
	Std. Deviation	.21302	.20284	.23201	.22107	.15977	.20963
	Mean	4.4567	4.4123	4.3873	4.4492	4.4553	5.5402
Total	N	179	179	179	179	179	179
	Std. Deviation	.44879	.44528	.46359	.47951	.50080	.47984

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Sum A	Between Groups	9.165	2	4.583	33.893	.000
	Within Groups	23.797	176	.135		
	Total	32.962	178			
Sum B	Between Groups	8.895	2	4.447	25.865	.000
	Within Groups	30.263	176	.172		
	Total	39.158	178			
Sum C	Between Groups	8.981	2	4.490	21.738	.000
	Within Groups	36.357	176	.207		
	Total	45.338	178			
Sum D	Between Groups	8.284	2	4.142	22.333	.000
	Within Groups	32.643	176	.185		
	Total	40.927	178			
Sum D	Between Groups	9.651	2	4.826	24.273	.000
	Within Groups	34.991	176	.199		
	Total	44.642	178			
Sum All	Between Groups	8.955	2	4.478	43.936	.000
	Within Groups	17.936	176	.102		
	Total	26.891	178			

5. เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Difference Test)

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable	(I) ประสบการณ์ในการบริหาร	(J) ประสบการณ์ในการบริหาร	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Sum A	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.60119*	.18646	.002	.2332	.9692
		มากกว่า 10 ปี	.05952	.19408	.759	-.3235	.4425
	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.60119*	.18646	.002	-.9692	-.2332
		มากกว่า 10 ปี	-.54167*	.06949	.000	-.6788	-.4045
	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.05952	.19408	.759	-.4425	.3235
		ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.54167*	.06949	.000	.4045	.6788
Sum B	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.56429*	.21028	.008	.1493	.9793
		มากกว่า 10 ปี	.02714	.21886	.901	-.4048	.4591
	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.56429*	.21028	.008	-.9793	-.1493
		มากกว่า 10 ปี	-.53714*	.07836	.000	-.6918	-.3825
	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.02714	.21886	.901	-.4591	.4048
		ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.53714*	.07836	.000	.3825	.6918
Sum C	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.47143*	.23048	.042	.0166	.9263
		มากกว่า 10 ปี	-.07857	.23989	.744	-.5520	.3949
	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.47143*	.23048	.042	-.9263	-.0166
		มากกว่า 10 ปี	-.55000*	.08589	.000	-.7195	-.3805
	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	.07857	.23989	.744	-.3949	.5520
		ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.55000*	.08589	.000	.3805	.7195
Sum D	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.46429*	.21839	.035	.0333	.8953
		มากกว่า 10 ปี	-.06286	.22730	.782	-.5115	.3857
	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.46429*	.21839	.035	-.8953	-.0333
		มากกว่า 10 ปี	-.52714*	.08139	.000	-.6878	-.3665
	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	.06286	.22730	.782	-.3857	.5115
		ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.52714*	.08139	.000	.3665	.6878
Sum E	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.35357	.22610	.120	-.0927	.7998
		มากกว่า 10 ปี	-.22679	.23534	.337	-.6912	.2377
	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.35357	.22610	.120	-.7998	.0927
		มากกว่า 10 ปี	-.58036*	.08426	.000	-.7467	-.4141
	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	.22679	.23534	.337	-.2377	.6912
		ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.58036*	.08426	.000	.4141	.7467
Sum All	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.49095*	.16188	.003	.1715	.8104

	มากกว่า 10 ปี	-.05631	.16849	.739	-.3888	.2762
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	-.49095*	.16188	.003	-.8104	-.1715
	มากกว่า 10 ปี	-.54726*	.06033	.000	-.6663	-.4282
มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	.05631	.16849	.739	-.2762	.3888
	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	.54726*	.06033	.000	.4282	.6663

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ สกุล : นางสาวปาริชาติ วงษ์ลา
- วัน เดือน ปีเกิด : 18 มีนาคม พ.ศ. 2522
- ชาติภูมิ : จังหวัดเลย
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 151 หมู่ ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ตำแหน่ง : นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ กลุ่มบริหารงานบุคคล
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน : สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
- ประวัติการศึกษา**
- พ.ศ. 2543 : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนเลยพิทยาคม จังหวัดเลย
- พ.ศ. 2547 : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- พ.ศ. 2565 : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา
- ประวัติการรับราชการ**
- พ.ศ. 2554-2558 : เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
- พ.ศ. 2558-2560 : เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
- พ.ศ. 2560-2562 : นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
- พ.ศ. 2562-ปัจจุบัน : นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น